

ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΕΠΙΛΟΓΗΣ

2008

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

Για τις προτάσεις από **A.1** μέχρι και **A.5** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της καθεμιάς και δίπλα σε κάθε αριθμό τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, και **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

A.1 Ένα από τα βασικά πλεονεκτήματα του καταμερισμού των έργων είναι ότι η μεγάλη εξειδίκευση οδηγεί και σε διάφορες βελτιώσεις του τρόπου με τον οποίο γίνεται η παραγωγή, δηλαδή σε διάφορες εφευρέσεις, και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της παραγωγής.

Μονάδες 3

A.2 Η εισοδηματική ελαστικότητα των κατώτερων αγαθών είναι αρνητική.

Μονάδες 3

A.3 Η ζήτηση ενός αγαθού μεταβάλλεται προς την ίδια κατεύθυνση με τη μεταβολή της τιμής ενός συμπληρωματικού αγαθού (*ceteris paribus*).

Μονάδες 3

A.4 Η καμπύλη ζήτησης με ελαστικότητα ζήτησης ίση με το μηδέν σε όλα τα σημεία της είναι ευθεία παράλληλη προς τον άξονα των ποσοτήτων.

Μονάδες 3

A.5 Στη φάση της καθόδου του οικονομικού κύκλου παρατηρούνται μείωση της κατανάλωσης, στασιμότητα ή μείωση των επενδύσεων, μείωση του εισοδήματος και της απασχόλησης.

Μονάδες 3

Για τις προτάσεις **A.6** και **A.7** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.

A.6 Η ανεργία, που οφείλεται στην αδυναμία των εργατών να εντοπίζουν αμέσως τις επιχειρήσεις με τις κενές θέσεις εργασίας και στην αδυναμία των επιχειρήσεων να εντοπίσουν τους ανέργους εργάτες, ονομάζεται:

- α. ανεργία ανεπαρκούς ζήτησης.
- β. εποχιακή ανεργία.
- γ. ανεργία τριβής.
- δ. διαρθρωτική ανεργία.

Μονάδες 5

A.7 Το οριακό προϊόν της εργασίας υπολογίζεται ως εξής:

- α. $\frac{\text{μεταβολή του συνολικού προϊόντος}}{\text{μεταβολή του συνολικού κόστους}}$
β. $\frac{\text{μεταβολή του συνολικού κόστους}}{\text{μεταβολή του συνολικού προϊόντος}}$
γ. $\frac{\text{μεταβολή της ποσότητας της εργασίας}}{\text{μεταβολή του συνολικού προϊόντος}}$
δ. $\frac{\text{μεταβολή του συνολικού προϊόντος}}{\text{μεταβολή της ποσότητας της εργασίας}}$

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ Β

Ποιος είναι ο σκοπός του κράτους, όταν επιβάλλει σε ένα αγαθό ανώτατη τιμή διατίμησης; (μονάδες 8). Με τη βοήθεια διαγράμματος να εξηγήσετε τις συνέπειες, που έχει για την αγορά ενός αγαθού η επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης (μονάδες 17).

Μονάδες 25

ΟΜΑΔΑ Γ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται δεδομένα μιας υποθετικής οικονομίας στην οποία παράγεται μόνο ένα αγαθό. Έτος βάσης είναι το 2004.

	2004	2005	2006
Τιμή	200	210	224
Ποσότητα		1.200	1.500
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές			
Δείκτης τιμών (%)	100		
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές			300.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	160		200
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	1.250	1.280	
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)			1.200
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	900	896	
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)			
Ποσοστό ανεργίας (%)		12,5	12,5

Γ.1 Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και λαμβάνοντας υπόψη ότι το εργατικό δυναμικό κάθε έτους αντιστοιχεί στο 80% του πληθυσμού του έτους, να συμπληρώσετε τα κενά του, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.

Μονάδες 17

Γ.2 Να υπολογίσετε το πραγματικό Α.Ε.Π. του έτους 2005 σε σταθερές τιμές του 2006.

Μονάδες 5

Γ.3 Να υπολογίσετε τον ρυθμό πληθωρισμού μεταξύ των ετών 2005 και 2006.

Μονάδες 3

ΟΜΑΔΑ Δ

Δίνεται παρακάτω ο πίνακας προσφοράς μιας επιχείρησης η οποία λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο. Ο μοναδικός μεταβλητός συντελεστής παραγωγής που χρησιμοποιεί η επιχείρηση είναι η εργασία. Η τιμή (αμοιβή) της εργασίας είναι 900 χρηματικές μονάδες.

Τιμή (P)	Προσφερόμενη ποσότητα (Q _s)
18	200
20	245

- Δ.1** Εάν για την παραγωγή των 200 μονάδων προϊόντος η επιχείρηση χρησιμοποιεί 4 εργάτες, να υπολογίσετε το μεταβλητό κόστος της επιχείρησης (μονάδες 4). Ποιο είναι το μεταβλητό κόστος της επιχείρησης, όταν αυτή παράγει 245 μονάδες προϊόντος; (μονάδες 4).
Μονάδες 8
- Δ.2** Να κατασκευαστεί ο πίνακας αγοραίας προσφοράς, αν το προϊόν αυτό παράγεται από 20 πανομοιότυπες επιχειρήσεις.
Μονάδες 5
- Δ.3** Να βρεθεί η αγοραία συνάρτηση προσφοράς (η οποία είναι γραμμική).
Μονάδες 6
- Δ.4** Να προσδιοριστούν αλγεβρικά η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας στην αγορά του προϊόντος, αν η αγοραία συνάρτηση ζήτησης είναι:
$$Q_D = 8.400 - 50 P$$
όπου Q_D είναι η ζητούμενη ποσότητα και P η τιμή.
Μονάδες 6

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A.1: Σωστό, A.2: Σωστό, A.3: Λάθος, A.4: Λάθος, A.5: Σωστό

A.6: γ, A.7: δ

ΟΜΑΔΑ Β

(Σχολικό Βιβλίο, Σελ. 100)

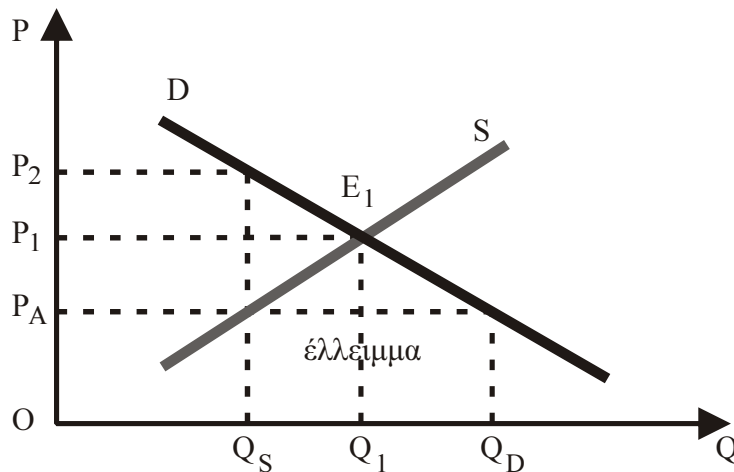
Σκοπός του κράτους με την επιβολή ανώτατης τιμής διατίμησης σε ένα αγαθό είναι η προστασία του καταναλωτή από υπερβολική άνοδο των τιμών (κυρίως σε αγαθά πρώτης ανάγκης). Τις συνέπειες αυτής της παρέμβασης μπορούμε να μελετήσουμε στο διάγραμμα. Αν για ένα αγαθό η καμπύλη ζήτησης είναι D , η καμπύλη προσφοράς S και το σημείο τομής τους είναι το E , η τιμή ισορροπίας είναι P_1 και η ποσότητα ισορροπίας Q_1 .

Εάν το κράτος θεωρεί την τιμή P_1 υπερβολική για το συγκεκριμένο αγαθό, γιατί, για παράδειγμα, είναι πρώτης ανάγκης και η υψηλή τιμή του θίγει τις φτωχότερες τάξεις, τότε το υπουργείο Εμπορίου με αγορανομική διάταξη επιβάλλει ανώτατη τιμή πώλησης P_A , η οποία είναι μικρότερη από την τιμή ισορροπίας P_1 . Στην τιμή αυτή οι παραγωγοί είναι διατεθειμένοι να προσφέρουν ποσότητα Q_S , ενώ οι καταναλωτές ζητούν ποσότητα Q_D . Έτσι δημιουργείται έλλειμμα ίσο με τη διαφορά $Q_D - Q_S$. Άμεση, δηλαδή, συνέπεια της επιβολής ανώτατης τιμής είναι η εμφάνιση ελλειμμάτων. Στην περίπτωση αυτή γνωρίζουμε ότι στην αγορά του αγαθού υπάρχει ανισορροπία και τάσεις για άνοδο της τιμής.

Εφόσον η τιμή δεν μπορεί να αυξηθεί λόγω κρατικής παρέμβασης, δεν πρόκειται να υπάρξει ισορροπία στην αγορά του αγαθού. Αν το κράτος έχει τον απόλυτο έλεγχο της προσφερόμενης ποσότητας, μπορεί να διανέμει το αγαθό με δελτία και σε περιορισμένες ποσότητες για κάθε άτομο. Μπορεί επίσης να διανέμει με σειρά προτεραιότητας, που σημαίνει ουρές στα καταστήματα που το πωλούν.

Αυτό που συνήθως συμβαίνει είναι η δημιουργία «μαύρης αγοράς», δηλαδή το αγαθό πωλείται παράνομα σε τιμή μεγαλύτερη από τη νόμιμη. Στο διάγραμμα βλέπουμε ότι την ποσότητα Q_S , που προσφέρουν οι παραγωγοί, υπάρχουν καταναλωτές που είναι διατεθειμένοι να την πληρώσουν στην τιμή P_2 . Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους πωλητές να πωλούν με «καπέλο» πάνω από την ανώτατη τιμή. Το ύψος του καπέλου μπορεί να φτάσει μέχρι τη διαφορά $P_2 - P_A$.

Διάγραμμα: Οι συνέπειες της επιβολής ανώτατης τιμής

Με την επιβολή ανώτατης τιμής μπορεί να ανατρέπεται η ισορροπία στην αγορά και να δημιουργούνται ελλείμματα και παράνομες αγορές. Αυτό δε σημαίνει ότι το κράτος δεν πρέπει να παρεμβαίνει στη λειτουργία της αγοράς, όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Η επιβολή ανώτατης τιμής πρέπει να είναι βραχυχρόνια, για να αποφεύγεται η «μαύρη αγορά».

ΟΜΑΔΑ Γ

Γ.1 Για τη συμπλήρωση των κενών του πίνακα χρησιμοποιούμε τους παρακάτω τύπους:

$$ΑΕΠ_{ονομ} = P \cdot Q$$

$$ΑΕΠ_{πραγμ} = (ΑΕΠ_{ονομ} / Δ.Τ.) \cdot 100$$

$$Δ.Τ._{ετους} = (P_{έτους} / P_{έτους \text{ βάσης}}) \cdot 100$$

$$\text{Κατά Κεφαλή ΑΕΠ}_{πραγμ} = ΑΕΠ_{πραγμ} / \text{Πληθυσμός}$$

$$\text{Εργατικό Δυναμικό} = 0,8 \cdot \text{Πληθυσμός}$$

$$\text{Εργατικό Δυναμικό} = \text{Άνεργοι} + \text{Απασχολούμενοι}$$

$$\text{Ποσοστό Ανεργίας} = (\text{Άνεργοι} / \text{Εργατικό Δυναμικό}) \cdot 100$$

	2004	2005	2006
Τιμή	200	210	224
Ποσότητα	1.000	1.200	1.500
Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	200.000	252.000	336.000
Δείκτης τιμών (%)	100	105	112
Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές	200.000	240.000	300.000
Κατά κεφαλήν πραγματικό Α.Ε.Π.	160	187,5	200
Πληθυσμός (αριθμός ατόμων)	1.250	1.280	1.500
Εργατικό δυναμικό (αριθμός ατόμων)	1.000	1.024	1.200
Απασχολούμενοι (αριθμός ατόμων)	900	896	1.050
Άνεργοι (αριθμός ατόμων)	100	128	150
Ποσοστό ανεργίας (%)	10	12,5	12,5

Γ.2 Έτος βάσης 2006:

$$\Delta T_{2005} = \frac{\Delta T_{2005}}{\Delta T_{2006}} \cdot 100 = \frac{105}{112} \cdot 100 = 93,75$$

Σταθερές τιμές 2006:

$$ΑΕΠ_{\text{πραγμ } 2005} = \frac{ΑΕΠ_{\text{ονομ } 2005}}{\Delta T_{2005}} \cdot 100 = \frac{252.000}{93,75} \cdot 100 = 268.800 \text{ χρημ. μονάδες}$$

Γ.3 $ΡΠ_{2006} = \frac{\Delta T_{2006} - \Delta T_{2005}}{\Delta T_{2005}} = \frac{112 - 105}{105} = 6,66\%$

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1 Επειδή η επιχείρηση χρησιμοποιεί έναν μεταβλητό συντελεστή, την εργασία: $VC = W \cdot L$

Επομένως: $VC_{200} = W \cdot L_4 = 900 \cdot 4 = 3.600$

Γνωρίζουμε ότι η καμπύλη προσφοράς της επιχείρησης στη βραχυχρόνια περίοδο είναι το ανερχόμενο τμήμα της καμπύλης του οριακού κόστους πάνω από την καμπύλη του μέσου μεταβλητού κόστους.

Άρα ισχύει η σχέση $MC_{\text{ανερχ}} = P \geq AVC$

$$MC_{245} = \frac{VC_{245} - VC_{200}}{Q_{245} - Q_{200}} \Rightarrow 20 = \frac{VC_{245} - 3.600}{45} \Rightarrow VC_{245} = 4.500$$

Δ.2

P	Q _s	20 · Q _s = Q _s αγοράία
18	200	4.000
20	245	4.900

Δ.3 $Q_s = \gamma + \delta \cdot P$

$$4.000 = \gamma + \delta \cdot 18$$

$$4.900 = \gamma + \delta \cdot 20$$

$$900 = 2 \cdot \delta \Rightarrow \delta = 450$$

$$4.900 = \gamma + (450 \cdot 20) \Rightarrow \gamma = -4100$$

Άρα $Q_s = -4.100 + 450 \cdot P$

Δ.4 $Q_D = Q_s \Rightarrow 8.400 - 50 \cdot P_E = -4.100 + 450 \cdot P_E \Rightarrow$

$$\Rightarrow 12.500 = 500 \cdot P_E \Rightarrow P_E = 25 \text{ (Τιμή Ισορροπίας)}$$

$$Q_E = Q_D(P_E) = 8.400 - (50 \cdot 25) = 7.150 \text{ (Ποσότητα Ισορροπίας)}$$